

2011-11-14

Dnr 43-2011:1859

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se

Rektorn vid Änggårdsskolan
claes.ehrnebo@linkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Änggårdsskolan
i Linköpings kommun

Tillsyn av Änggårdsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Änggårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 och 13 oktober 2011.

Vid Änggårdsskolan ger rektorn, personal och elever uttryck för en god trygghet och trivsel. Rektorn har, som pedagogisk ledare, ett mycket tydligt och nära ledarskap som utgår från de nationella målen och präglar skolan i positiv anda. Genom sin dagliga delaktighet i verksamheten är rektorn väl känd och har ett stort förtroende bland både personal och elever, vilket tydligt genomsyrar verksamheten.

Rektorn har utarbetat ett digitalt system för uppföljning och utvärdering av skolans resultat. Lärarna rapporterar elevernas måluppfyllelse två gånger per termin och rektorn får genom detta en sammanställning av kunskapsresultaten på individnivå. Av dessa kan exempelvis utläsas vilka elever som är i behov av särskilt stöd och vilka elever som behöver utmaningar. Vidare framgår vilka elever som har åtgärdsprogram. Från och med innevarande termin kommer även trygghet och trivsel att ingå som en del i detta underlag.

Genom detta mycket väl utvecklade system får rektorn kontinuerligt en god bild av skolans samlade resultat på individnivå. Skolinspektionen uppfattar att detta utgör en viktig del i skolans utvecklingsarbete med att förbättra måluppfyllelsen. Resultatet analyseras och får en effekt på verksamheten genom att rektorn utifrån underlaget exempelvis omfördelar resurser, beslutar om gruppförändringar och kompetensutveckling.

Trots att skolan ger eleverna bra förutsättningar att nå goda resultat finns det elever vid Änggårdsskolan som inte når målen i alla ämnen. Skolan måste förbättra innehållet i åtgärdsprogrammen. Vidare måste kvaliteten på elevernas skriftliga individuella utvecklingsplaner förbättras så att det överensstämmer med författningarnas krav. Änggårdsskolan arbetar medvetet och aktivt med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Detta är ett arbete som sker kontinuerligt vid skolan, men det framgår inte tydligt av planen mot kränkande behandling vilka konkreta åtgärder som skolan har för avsikt att påbörja eller genomföra under innevarande läsår. I planen saknas även en redogörelse för hur föregående års insatser genomförts.

2011-11-14

3 (10)

Dnr 43-2011:1859

Beslut

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 30 mars 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Särskilt stöd

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Bedömning och betygssättning

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Språkval erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Änggårdsskolan har redovisat resultaten för hur stor andel elever som nått målen i årskurs 3 för 2010 och 2011. Skolans resultat 2011 är bättre än de var 2010, men fortfarande finns det elever som inte når målen i alla ämnen. 2011 nådde 85 procent av eleverna målen i matematik och 98 procent i svenska. Inte heller i ämnet svenska som andra språk nådde alla elever målen.

Skolan har även redovisat resultaten för hur stor andel elever som nått målen i årskurs 5 för 2009, 2010 och 2011. Måluppfyllelsen varierar över tid och 2011 nådde 98 procent målen i matematik och 93 procent i svenska. Inte heller i ämnet svenska som andra språk nådde alla elever målen. I ämnena bild, biologi, hem- och konsumentkunskap, musik, och kemi nådde samtliga elever målen 2011.

På Änggårdsskolan bedrivs ett aktivt arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Rektor beskriver att Änggårdsskolan är en trivsamt skola som tidigt sätter in åtgärder om relationerna mellan eleverna inte fungerar. På skolan utgår man från att mobbning finns i alla miljöer och av det skälet är de vuxna vid skolan särskilt observanta och tar elevernas uppgifter på allvar. All personal är väl medveten om vilka insatser som behöver göras och vilket ansvar som skolan måste ta.

Även av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att eleverna trivs och känner sig trygga på skolan. Ibland kan det dock uppstå konflikter, men detta löser personalen tillsammans med eleverna omgående. Eleverna upplever det som positivt att de kan använda klassrådet till att diskutera förhållningssätt och bemötande när en konflikt inträffat. Planen mot kränkande behandling är ett dokument som används vid skolan och är väl känt bland både personal och elever. Änggårdsskolan har kamratstödjare som fungerar som en länk mellan klasserna och antimobbningsgruppen. Kamratstödjarna träffar antimobbningsgruppen tre gånger varje termin och bestämmer då, utifrån den kartläggning som gjorts, vilka områden som skolan ska arbeta vidare med. Både elever, personal och rektor kan ge konkreta exempel på identifierade risker i kartläggningen där skolans arbete lett till förbättringar samt konkreta fall där skolan agerat och kränkningarna upphört.

Av intervjuer med elever, personal och rektor framkommer också att Änggårdsskolan under många år skapat gemensamma traditioner som är trivselhöjande faktorer och har betydelse för det goda klimatet vid skolan. Både elever och personal har gett uttryck för att rektors nära och tydliga ledarskap bidrar till glädje och trivsel.

2011-11-14

5 (10)

Dnr 43-2011:1859

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

Anmärkning:

Bedömningsområde: Trygghet och Studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Änggårdsskolan har en plan mot kränkande behandling som till delar uppfyller författningarnas krav. Både rektor och personal har beskrivit skolans löpande arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan har på flera olika sätt kartlagt verksamheten och identifierat vilka särskilda områden som är aktuella på Änggårdsskolan. Dessa områden omsätts sedan till konkreta åtgärder som genomförs kontinuerligt under skolåret. Det finns således en koppling mellan kartläggning och vilka åtgärder som skolan genomför. Det framgår dock inte tydligt av planen mot kränkande behandling vilka konkreta åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Vidare saknar planen en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts. Rektor måste därför se till att planen mot kränkande behandling upprättas i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

2011-11-14

6 (10)

Dnr 43-2011:1859

Änggårdsskolan har tidigare i stort sätt enbart utarbetat åtgärdsprogram i ämnena svenska, matematik och engelska. Men både rektor och personal har i samband med tillsynen uppgett att från och med innevarande termin kommer skolan att utarbeta åtgärdsprogram för alla ämnen.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som utarbetats under läsåret 2010/2011. Av de exempel på åtgärdsprogram som granskats framgår inte alltid elevens behov eller hur dessa ska tillgodoses. Ofta anges behovet som ett ämne, men inte vad elevens svårigheter består av. Det går inte heller alltid att utläsa hur åtgärdsprogrammen ska följas upp och utvärderas. Rektor måste därför se till att åtgärdsprogrammen utarbetas i enlighet med författningarnas krav.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Även vid ämnesövergripande undervisning är utgångspunkten att den individuella utvecklingsplanen ska innehålla skriftliga omdömen om kunskapsutvecklingen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det kan dock vara rimligt att i de lägre årskurserna (årskurs 1–3) ge skriftliga omdömena i ämnesblock, om man använder sig av de möjligheter till ämnesövergripande undervisning, som kursplanerna ger utrymme för.

Änggårdsskolan har utvecklingssamtal varje termin där elever och vårdnadshavare får information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Skolan upprättar skriftliga individuella utvecklingsplaner som till viss del överensstämmer med författningarnas krav. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner som upprättats vårterminen 2011. Av dessa framkommer att skolan ger omdömen i ämnesblock (naturorienterande respektive samhällsorienterande ämnen) samt i NTA (Naturvetenskap och teknik för alla) som inte är ett ämne. Av intervjuer med rektor och lärare framkommer att skolan från och med höstterminen 2011 kommer att ge skriftliga omdömen i varje ämne som eleven får undervisning i.

2011-11-14

7 (10)

Dnr 43-2011:1859

Vidare finns det individuella utvecklingsplaner som saknar beskrivningar av skolans insatser för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Rektor måste därför säkerställa att de individuella utvecklingsplanerna uppfyller författningarnas krav.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Språkval erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav.

Motivering:

Av skolförordningen framgår att som alternativ till franska, spanska och tyska ska en elev få välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk.

Av intervju med elever framgår att de som alternativ till språkval kan välja svenska och engelska som en kombination. Rektor har uppgett att valet sker i två steg, där man först väljer svenska och engelska som en kombination, och därefter får eleverna välja antingen svenska eller engelska. Skolans valblankett är utformad så att eleverna enbart kan välja svenska och engelska som en kombination. Enligt rektor kommer skolan att ändra blanketten så att det blir möjligt för eleverna att direkt välja antingen svenska eller engelska.

Skolinspektionen bedömer att Änggårdsskolan inte har gett eleverna en verklig möjlighet att välja antingen svenska eller engelska. Rektor måste därför se till att språkvalet sker i enlighet med skolförordningen.

Författning:

9 kap. 6 § skolförordningen

2011-11-14

8 (10)

Dnr 43-2011:1859

Bakgrund

Beskrivning av Änggårdsskolan

Änggårdsskolan ligger i Linköpings stadsdel Lambohov och tillhör kommunens västra skolområde. Skolan omfattar förskoleklass och årskurs 1–6, med totalt ca 320 elever. Cirka 35 procent av eleverna har annat modersmål än svenska. Klasserna är åldershomogena och det finns fyra förskoleklasser och två paralleller i varje årskurs 1–6. Skolan har tre arbetsenheter, förskoleklass-fritidshem, årskurs 1–3 och årskurs 4–6.

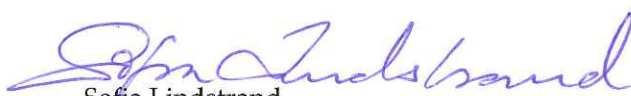
Varje arbetsenhet är indelad i två arbetslag som leds av en arbetslagsledare. Skolan leds av en rektor och från och med innevarande termin även en biträdande rektor.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Josefin Brüde Sundin och undervisningsrådet Eleonor Duvander.

På Skolinspektionens vägnar



Allan Westerdahl
Enhetschef



Sofia Lindstrand
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Tillsynen inriktas vanligtvis mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.** Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys görs i vissa fall en begränsad tillsyn som inte omfattar alla områden.

Skolinspektionens tillsyn avser att visa i vilken utsträckning kommunens verksamhet inom de granskade områdena och vid den aktuella tidpunkten, *avviker* från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Den avser alltså inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i kommunens skolväsende.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den aktuella skolan redovisas.^[1] Skolinspektionens bedömning av kommunens ansvarstagande för förskola och annan pedagogisk verksamhet, fritidshem och vuxenutbildning redovisas i separata beslut. Iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen sammanställs i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat, samt på den information som inhämtas via intervjuer och observationer under Skolinspektionens besök i verksamheten. I underlaget ingår också en enkätundersökning riktad till elever, föräldrar och personal genomförd i Skolinspektionens regi. Även information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

^[1] Samtliga beslut går att finna på Skolinspektionen hemsida: www.skolinspektionen.se. Resultat från enkätundersökningen återfinns för respektive skola i Skolverkets databas SIRIS, se www.skolverket.se.

Företrädare för kommunen ges möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter innan Skolinspektionen fattar beslut. Alla beslut kompletteras också med en muntlig återrapportering till företrädare för kommunen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor/förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).